

Igelsta grundskola

Plan för det övergripande arbetet mot diskriminering,
trakasserier och kränkningar

Inledning

Skolväsendet i Sverige ska vila på demokratins grund. En av demokratins pelare är tanken om alla människors lika värde. Detta värde ska finnas synligt i all vår verksamhet i och utanför klassrummet, det ska genomsyra vår organisation, våra strukturer och vårt bemötande.

I skolans uppdrag ligger att ha tydliga rutiner vid akuta händelser där individer utsätts, men vi behöver också arbeta främjande och förebyggande för att skapa trygga miljöer för alla våra elever oberoende av deras kön, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning, ålder, könsuttryck eller identitet, etnisk tillhörighet eller funktionsnedsättning. Arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkning är av stor betydelse för elevers mående och är därför direkt kopplat till det förebyggande elevhälsoarbetet.

I Södertälje kommun har varje skola två dokument som rör arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det ena, som du läser nu, är *Skolans plan*, utöver denna finns också *Arbetslagets plan*, en dokumentation av det pågående arbetet i arbetslaget (se vidare nedan).

Skolans plan

Här hittar du lagar, definitioner och begrepp, ansvarsfördelning och förslag på kartläggningsmetoder. Här finns även de rutiner och strukturer som styr skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt skolans främjande aktiviteter. De främjande aktiviteterna konkretiseras på arbetslags/stadienivå. Här finns information om var vårdnadshavare kan vända sig om de misstänker att egna eller andras barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling på skolan.

Arbetslagets dokument

Arbetslagets dokument rör det förebyggande arbetet. Varje arbetslag genomför kartläggningar som fångar elevernas åsikter kring situationen i skolan. Lärare gör egna kartläggningar och analyser av situationen. Syftet med kartläggningarna är att synliggöra var och när det kan finnas risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i verksamheten. Resultaten av kartläggningarna utgör sedan en grund för samtal och diskussioner kring vilka åtgärder som bör göras för att skapa en tryggare miljö för alla elever. Såväl elever som lärare är delaktiga i att ta fram förebyggande åtgärder. Både de förebyggande och de främjande aktiviteterna (som finns i *Skolans plan*) följs upp och utvärderas på arbetslagsnivå.

Organisation

Arbetslagsnivå: Varje arbetslag har en minst en likabehandlingsansvarig som sammanställer de konkretiserade främjande aktiviteterna samt de förebyggande åtgärderna.

Likabehandlingsansvariga ansvarar för de arbetslagsmöten där åtgärderna följs upp och utvärderas. Arbetslagets likabehandlingsansvariga sitter i skolans Likabehandlingsgrupp.

Övergripande nivå. Skolan har även en Likabehandlingsgrupp som består av representanter från varje arbetslag, kurator och bitr. rektor, ibland deltar andra med specialkompetens inom området.

Det finns ett årshjul som strukturerar skolans strategiska arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Presentation av skolan

Igelsta grundskola är en F-9 skola som ligger i Östertälje. Skolan startade höstterminen 2014. Skolan har idag 452 elever från förskoleklass upp till årskurs 9. Förskoleklass, årskurs 1, 2, 3, 4 och 5 har två parallellklasser, årskurs 6 är enparallell, årskurs 7- 9 är tvåparallell. Lågstadiet, mellanstadiet och högstadiet har varsitt våningsplan.

Igelsta grundskolas vision

Vi vill skapa en lustfylld lärandemiljö där vi alla känner delaktighet, förtroende och respekt för varandra, och där vi hämtar in kunskaper på olika sätt som vi har nytta av i framtiden.

Ingen ska bli utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling på Igelsta grundskola. Varje form av kränkande behandling (enligt definitionerna nedan) mellan elever och mellan elever och lärare eller andra vuxna på skolan är otillåten och i strid mot de grundläggande värdena som ska präglade vår skola.

Begrepp och definitioner

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett beteende som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Mobbning

Mobbning är när ett barn eller elev är utsatt för upprepade negativa handlingar och där det hos den/de som utsätter finns ett syfte att tillfoga den andra skada eller obehag. Det ska dessutom finnas en skillnad i styrkeförhållande mellan den/de som utsätter och den som utsätts för att beteendet ska kallas mobbning enligt Olweús klassiska definition.

Trakasserier

Trakasserier är ett beteende som kränker någons värdighet och som har samband till en eller flera av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell art som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier kan handla om ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt, förslag eller bilder som

är sexuellt anspelande och som upplevs som kränkande för personen. Sexuella trakasserier kan även handla om en sexuell jargong.

Kränkningar och trakasserier kan äga rum i den fysiska verkligheten eller via sociala medier. De kan vara fysiska (knuffar och slag), verbala (skällsord), textburna (klotter) eller sociala (utfrysning och ryktesspridning)

Diskriminering

Det finns två former av diskriminering: direkt och indirekt diskriminering.

Direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, samt att missgynnandet har att göra med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att missgynna personer med ett visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder. Detta gäller såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Bristande tillgänglighet. är när en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att verksamheten inte genomfört åtgärder som möjliggör för personen att komma i en jämförbar situation med personer utan funktionsnedsättning.

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Tillsägelser

Rektor eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra elevernas trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende.

Repressalier

Huvudmannen eller skolans personal får inte utsätta en elev för repressalier på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har påtalat brister eller anmält skolan för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunderna

Kön: att någon biologiskt och juridiskt definieras som kvinna eller man. Diskrimineringsgrunden *kön* kan kopplas till formuleringar i samtliga läroplaner om jämställdhet mellan kvinnor och män, kravet på att skolan aktivt ska främja kvinnor och mäns lika rätt och möjligheter, samt att skolan har ett ansvar att motverka traditionella könsmonster (Lgr 11, Lgr 11 grundsr). Skolan ska aktivt främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter och att

eleverna ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som är kvinnligt och manligt (Lgy 11, Lgy 13 gymnasiesär)

Könsidentitet eller uttryck: Begreppet kön består av flera olika delar. Biologiskt kön och juridiskt kön skyddas av diskrimineringsgrunden *kön*. I begreppet kön ingår även *könsidentitet och könsuttryck*: *Könsidentitet* är en persons självupplevda kön, det vill säga det kön du känner dig som (kvinna, intergender, icke-binär, man, transperson osv.). *Könsidentiteten* behöver inte samstämma med det juridiska eller biologiska könet. *Könsuttryck* beskriver hur en person uttrycker sitt kön genom attribut som socialt förknippas med könstillhörighet, till exempel kläder, kroppsspråk, frisyr, socialt beteende, röst etc. Skyddet som diskrimineringsgrunden ger är viktigt för personer som har en könsidentitet eller ett könsuttryck som ibland eller hela tiden skiljer sig från könsnormerna. Diskrimineringsgrunden har inget samband med sexuell läggning.

Etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller likande förhållanden. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. En person som bor i Sverige kan identifiera sig både som svensk och t.ex. kurd, syrian eller amerikan. Varje person har rätt att definiera sin egen etniska tillhörighet/tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning: religiösa åskådningar som t.ex. Kristendom, Islam och Hinduism. *Annan trosuppfattning* innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med religiös åskådning som t.ex. ateism. Religionsfriheten är skyddat i både internationella konventioner och i svensk lag. Undervisningen ska, enligt skollagen, vara icke-konfessionell. En person behöver inte vara troende för att utsättas för diskriminering utifrån religion, det räcker att någon antar att hen är t.ex. kristen eller muslim och agerar utifrån det.

Funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Funktionsnedsättningar som t.ex. allergier, ADHD, dyslexi, hörsel- eller synnedsättning beskriver inte ett statiskt tillstånd, utan personens funktionsförmåga varierar beroende på situationen och den omgivande miljön. Funktionshinder är de hinder som finns i omgivningen och som gör det svårt för personer med funktionsnedsättning att fungera optimalt. Skolan är ansvarig för att såväl undervisning som fysiska platser är tillgängliga för elever med funktionsnedsättning.

Sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell. Det handlar om vem personen blir förälskad eller attraherad av. Diskrimineringsgrunden skyddar även mot diskriminering eller trakasserier som rör anhörigas sexuella läggning.

Ålder: hur många år du är. Diskrimineringsgrunden gäller alla åldrar. Oftast är det yngre och äldre som diskrimineras.

Ansvarsområden

Rektor ansvarar för:

- att varje enskild verksamhet arbetar målinriktat för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att *Skolans plan* upprättas och utvärderas varje år
- att vårdnadshavare informeras om *Skolans plan*
- att all personal är informerad om *Skolans plan* och de rutiner som ingår i den samt arbetar efter den
- att *Arbetslagets plan* upprättas
- att förebyggande åtgärder och främjande aktiviteter kontinuerligt följs upp och utvärderas
- att det finns en organisation på skolan som främjar arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att skolan, när den får kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer, ser till att utredning görs och åtgärder vidtas
- att huvudman informeras om ärenden som rör diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att kontakta andra myndigheter vid behov

Likabehandlingsgruppen (övergripande) möts en gång per månad och ansvarar för:

- att utvärdera *Skolans plan*, se till att ny *Skolans plan* upprättas i juni samt att den implementeras vid skolstart i augusti.
- att inför den nya *Skolans plan* utvärdera arbetslagens arbete med de främjande aktiviteterna
- att sammanställa skolans kränkingsrapporter en gång pr. Månad utifrån olika variabler
- att se till att hälsosamtal och IUP (trivseln hos eleverna) sammanställs, avidentifieras och att resultaten diskuteras
- att lyfta övergripande kartläggningar som t.ex. Stockholmsenkäten (klass 5 och 9) och se till att resultatens diskuteras
- att följa upp och stödja arbetslagens arbete i det kontinuerliga arbetet

Arbetslaget ansvarar för

- att genomföra kartläggningar där samtliga diskrimineringsgrunder, sexuella trakasserier samt kränkande behandling ingår
- att såväl personal som elever analyserar och diskuterar resultaten av kartläggningarna med syfte att få fram aktiva åtgärder mot de risker och brister som framkommer

- att förebyggande åtgärder skrivs ned i *Arbetslagets dokument* och implementeras vid skolstart i augusti
- att skolans främjande aktiviteter bryts ned till åldersadekvata aktiviteter och implementeras vid skolstart
- att såväl förebyggande åtgärder som främjande aktiviteter kontinuerligt följs upp och utvärderas
- att i juni sammanställa och utvärdera arbetslagets arbete med de främjande och förebyggande aktiviteterna under det föregående året

All personal ansvarar för

- att vid ärenden som rör kränkningar, diskriminering eller trakasserier, säkerställa att åtgärder som rör de "egna" eleverna genomförs, följs upp och utvärderas
- att vid misstanke om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling informera rektor/kurator genom Blankett 1
- att följa skolans rutiner vid förekomst av kränkningar, trakasserier eller diskriminering
- att arbeta främjande och förebyggande mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att följa Läroplanens skrivningar och lyfta diskussioner kring och kunskap om diskrimineringsgrunderna i undervisningen
- att ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som hen förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likvärdighet

Elever

- deltar i kartläggningar, och diskussioner kring kartläggningarnas resultat
- berättar för personal i skolan om de själva är utsatta eller misstänker att andra är utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Vårdnadshavare ombes

- att berätta för personal i skolan om deras barn eller om de misstänker att andra elever är utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Delaktighet, förankring och information

Personalens delaktighet, förankring och information

Skolans plan presenteras och bearbetas vid skolårets början. Vikarier och personal som börjar under pågående läsår informeras om *Skolans plan* av skolans ledning.

Personalen deltar i kartläggningar, analyser och diskussioner med syfte att formulera förebyggande åtgärder. Personalen deltar även i samtal och diskussioner för att bryta ned skolans främjande aktiviteter till åldersadekvata aktiviteter. *Arbetslagets dokument* följs upp och utvärderas kontinuerligt på arbetslagsmöten.

Elevers delaktighet, förankring och information

Skolans plan presenteras och bearbetas vid skolårets början.

Eleverna deltar i kartläggningar, analyser och diskussioner med syfte att formulera förebyggande åtgärder. De aktiva åtgärderna (förebyggande och främjande) följs upp och utvärderas kontinuerligt på klassråd och i mentorsgrupper.

Elevrådet bjuds in till Likabehandlingsgruppen för att tillsammans föra diskussioner kring skolans främjande aktiviteter.

Vårdnadshavares delaktighet

Vårdnadshavare informeras om skolans arbete vid skolårets första föräldramöte. *Skolans plan* ligger på skolans hemsida. Föräldrarådet bjuds in till diskussioner kring de främjande aktiviteterna och eventuella förbättringar av skolans rutiner och strukturer kring arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Förslag på kartläggningsmetoder

Kartläggning elever

I alla kartläggningar är det viktigt att, av hänsyn till elevers integritet, skydda "uppgiftslämnarens" anonymitet.

- Använd de kartläggningar som redan görs på skolan som hälsosamtal, utvecklingssamtal, betygsstatistik. Informationen behöver då aidentifieras och sammanställas med syfte att visa på övergripande mönster. Det främjande och förebyggande arbetet på skolan är inte individriktad utan arbetar med skolans övergripande miljö, bemötande, organisation och strukturer. Individer som utsätts ska ha individuella handlingsplaner.
- Sammanställning av kränkingsrapporter. Även här är det viktigt att aidentifiera informationen. Syftet med sammanställningen är att synliggöra mönster som att vissa trakasserier kopplat till t.ex. religion har ökat/minskat eller att det är särskilda platser som t.ex. skåphall där många kränkningar sker.

- Enkäter. Styrkan i enkäter är anonymiteten. Svagheten är att du bara får svar på det du frågar efter samt att det kan finnas en osäkerhet i hur eleverna uppfattat frågorna. Det är därför centralt att de begrepp som används i enkäten har gått genom med elevgruppen. I verktygslådan finns två enkäter. En rör sexuella trakasserier och en är övergripande och fångar kränkande behandling samt alla diskrimineringsgrunderna. [Enkäter](#)
- Huset. Huset behöver göras i flera steg. Det första steget är att utifrån en karta över verksamheten låta eleverna markera områden där de känner sig trygga (grönt) och där de känner sig otrygga(rött). Nästa steg är att ta reda på vad det är som gör de otrygga platserna otrygga och de trygga platserna trygga. Som vuxen behöver du ha kunskap om diskrimineringsgrunderna för att kunna koppla till dem. För närmare beskrivning gå till Huset i Verktygslådan. [Huset](#)
- Flugan: Pedagoger sätter upp en bild på en Fluga vid de platser som är utsatta. Inför t.ex. mentorstid får eleverna uppgiften att fundera över vad Flugan har sett. "Flugans" observationer tas upp till diskussion eller skrivs ned på lappar som läraren sammanställer.

Kartläggning pedagoger

- Självskattning. Självskattning bygger på just självskattning och samma situation kan skattas olika av olika människor. Självskattningen i sig ger därför ingen "rättvis" bild av situationen. Däremot kan självskattningen vara en bra utgångspunkt för diskussioner. Ett nästa steg efter att självskattningen genomförts är därför att arbeta i par eller i mindre grupper där varje fråga i självskattningen diskuteras, t.ex. hur har varje enskild personal uppfattat frågan och hur har hen arbetat med den.
I verktygslådan kommer två former av självskattning finnas inom kort: Övergripande självskattning som tar upp samtliga diskrimineringsgrunder: Diskussionsunderlag som finns kopplade till varje diskrimineringsgrund. De finns under varje diskrimineringsgrund samt samlade under menyn Normkritik [Diskussionsunderlag](#)

Kartläggning organisation och struktur

- är skolans rutiner och strukturer rörande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kända av skolans personal?
- introduceras nya pedagoger och vikarier till skolans rutiner och strukturer rörande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?
- är skolans fysiska miljöer tillgängliga för samtliga elever?
- är skolans undervisning organiserad på ett sådant sätt att alla elever har möjlighet att delta?
- är skolans regler neutrala i relation till diskrimineringsgrunderna?

Utvärderingar av förra årets *Skolans plan ht 19/vt 20*

Vi har under hösten 2019 lagt stort fokus på att få Skolans plan och Årshjulet att bli mera levande i a-lagen. Skolans plan har tidigare blivit eftersatt då prioriteringar har gjorts att lägga fokus på det förebyggande arbetet. Att utforma och sjösätta åtgärder, helt enkelt att få det arbetet att fungera. Under hösten har alla lagen fått arbeta med att åldersadekvat bryta ner årets främjande aktiviteter för varje enskilt a-lag. Arbetets utformning och kvalitet har dock skiftat mellan a-lagen. Vi kan se en tydligare trend i två a-lag att Likabehandlingsarbetet får mer plats under a-lags tiden, men väldigt liten eller ingen plats i övriga två a-lag. Vi behöver en tydligare struktur för att alla a-lagen ska ha samma fokus på arbetet som krävs för att utveckla vårt Likabehandlingsarbete på skolan. Om Årshjulet blir än mer levande i a-lagen så tror vi att Likabehandlingsarbetet ej kommer kännas så betungande.

Vad gäller arbetet i den övergripande Likabehandlingsgruppen så är inte läget i stort annorlunda än tidigare år. Trots engagerade deltagare så upplevs det övergripande uppdraget som LBG har som fortsatt mer eller mindre avhängt på en person/Likabehandlingsansvariga. Vi stannar/fastnar fortsatt på formalia och det arbete som ska ske i a-lagen, snarare än att tänka tillsammans i stort. Återigen förlorar vi den värdefulla dialogen. Eventuellt skulle vi kanske behöva avgränsa arbetet mer, till exempelvis ett tema för alla arbetslag för att få en bättre dynamik. Under våren har stort fokus lagts på kartläggningens utformning, hur arbetet fortlöper i a-lagen samt kring vad kartläggningen visat och hur vi hanterar den informationen, därav stannade arbetet med Skolans plan mer eller mindre av.

Detta beror i stort på att arbetslagen som sagt är olika långt fram i processen kring Likabehandling både vad gäller det främjande och det förebyggande arbetet och behöver därav olika stöd. Det upplevs dock lättare att sprida Likabehandlingsarbetet ut i a-lagen, då insatsen från våra representanter som finns i LBG varit starkare än tidigare. Men det till trots har vi en hel del kvar att arbeta med så som att få all berörd personal att se att detta är ett gemensamt arbete för att förbättra för alla på skolan. Ännu är det väldigt sårbart då inte samtlig personal är delaktig på ett effektivt sätt. Vi lägger fortsatt alldeles för mycket fokus på problemen snarare än att arbeta främjande så det ej uppstår problem.

A-lagens utvärderingar av Skolans plan står att läsa i *Arbetslagets dokument*.

Förebyggande åtgärder

Förebyggande åtgärder utvärderas minst 1ggr/månad i a-lagen i de orangea dokumenten som upprättas utifrån *Arbetslagets dokument* (det gröna dokumentet). De orangea dokumentet är alltså det levande dokumentet. Ett problemområde konkretiseras per dokument, varje problemområde kan dock ha många åtgärder. Vi arbetar aktivt med 2-3 problemområden åt gången i varje a-lag.

Årets främjande aktiviteter

De främjande aktiviteterna bryts ned i åldersadekvata aktiviteter och följs upp i varje arbetslag. Utformas i augusti och sätts då.

Övergripande

Vi arbetar kontinuerligt för att få ett gemensamt förhållningssätt på skolan. Vi arbetar för att öka elevernas delaktighet i Likabehandlingsarbetet. Bland annat genom att ta tillvara elevernas tankar kring åtgärder och utifrån LGR11.

Kränkningar:

Vi arbetar för att skapa en trygg skola under hela skoldagen och i alla skolans utrymmen. Bland annat genom att ha ett aktivt samarbete mellan fritidspersonal och lärare, lärare och kamrattstödjare/resurser. Vi arbetar för att våra elever ska ha meningsfulla raster med möjlighet till styrda aktiviteter med vuxen, eller genom att få inspiration till aktivitet. Elever ska kunna känna sig trygga med elever i olika åldrar.

Kön:

Genuspedagogik är ett av teman på det kollegiala lärandet och tas upp på förstelärräffor både av lärare och av EHT personal. Arbetet bryts ner åldersadekvat på a-lagsnivå. Vi arbetar medvetet med utformning och presentation av aktiviteter.

Könsuttryck och identitet

På skolan finns könsneutrala toaletter, de ej indelade i pojke/flicka. Vid prov, enkäter etc. utformade av skolan finns alternativet *annan/vill inte uppge* när det krävs att kön ska uppges.

Etnisk tillhörighet

Vi arbetar medvetet mot stereotypa föreställningar om etniska grupper. Vi arbetar med SOKA, språk- och kunskaps utvecklande arbetsätt.

Religion och annan trosuppfattning

Vi använder elevernas erfarenheter när de vill och tar reda på elevernas familjers högtider och förhåller oss utifrån dem när det gäller prov, utflykter, och föräldramöten, om det är möjligt. Vi erbjuder specialkost med hänsyn till religion. *Fokusera på likheter snarare än olikheter.*

Funktionsnedsättning:

Både skolmiljö som undervisning ska vara tillgänglig för alla elever oberoende av funktionalitet. *Vi kommer framöver att arbeta genom att höja kompetensen kring NPF hos pedagoger.* Sätta fokus på ledning och stimulans, anpassningar, och särskilt stöd. Samt arbeta med strukturer kring samarbetet mellan elevhälsan och pedagogerna.

Sexuell läggning

I sex- och samlevnadsundervisningen pratar vi om sexuell läggning. Vi lyfter in olika familjekonstellationer i den dagliga undervisningen. Årskurs 8 besöker

Ungdomsmottagningen, år 7 besöker Tjejhuset. Temadagar kring sexuell läggning, diskussioner, kreativa workshops.

Ålder

Vi har ålderöverskridande aktiviteter tillsammans, t.ex. fotbollsturnering. Elever från högstadiet besöker de yngre eleverna och redovisar en uppgift, samt vice versa.

Sexuella trakasserier

Arbete med kroppslig integritet i de yngre åldrarna, så som via Rädda barnens material *Stopp min kropp*. Regnbågsflaggan finns i elevhälsans rum samt i glasburen.

Heder

Skolan använder [Origo](#) och det stöd som finns där.

Kontaktuppgifter till personer som elever eller vårdnadshavare kan vända sig till

Ta i första hand kontakt med din/elevens klasslärare, mentor eller en vuxen på skolan som du/ni har förtroende för. Om det av olika orsaker inte fungerar kan du ta kontakt med:

Rektor: Kremena Söderström, 08-5230 3001

Biträdande rektor: Zara Liefvergren, 08-5230 2196

Kurator: Jonna Bergenram, 08-5230 1636

Speciallärare: Helena Efraimsson 08-5230 2918 och Carin Johanson 08-5230 2930

Skolsköterska: Monica Andersson, 08-5230 6064

Om du/ni inte upplever att skolan gör vad de enligt lag är ålagda att göra ta kontakt med verksamhetschefen

Grundskolan: Jenny Stanser, jenny.stanser@sodertalje.se

Om du inte heller här får det stöd du/ni anser att ni har rätt till kan ni gå vidare till

BEO (barn- och elevombudet). [BEO](#)

DO (diskrimineringsombudet) [DO](#)

Anmälningsskyldighet

Enligt Socialtjänstlagen 14 kap. 1 § är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet det vill säga personal inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd.

En del fall av trakasserier och kränkande behandling kan också utgöra brott. En bedömning av om en polisanmälan ska göras bör ske i varje enskilt fall. En vårdnadshavare kan själv alltid göra en polisanmälan.

Vid händelser som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa ska Arbetsmiljöverket underrättas. Detta gäller även händelser som orsakats genom våld eller hot om våld.

Polisens, socialtjänstens, skolans utredning har olika syften. Oavsett om en anmälan har gjorts till en annan myndighet eller inte är verksamheten alltid skyldig att utreda påstådda trakasserier eller kränkande behandling och vidta relevanta åtgärder för att komma till rätta med dessa.

Stöd och hjälpinstanser

Barnens hjälptelefon (Bris) 116111: Till Barnens hjälptelefon kan alla under 18 år ringa om vad som helst. Inga problem är för stora eller små. Tillsammans med en vuxen försöker ni hitta en lösning på det som inte känns bra. Samtalet är gratis och det syns inte på telefonräkningen att du har ringt. Alla vuxna på Barnens hjälptelefon har tystnadsplikt och får inte berätta för någon vad samtalen handlar om.

www.bris.se

Rädda Barnens föräldratelefon 020-786 786. Till Rädda Barnens föräldratelefon är alla som vill välkomna att ringa med stora och små frågor som rör barn och föräldraskap. Kanske kan samtalet ge nya infallsvinklar och lite hjälp med att samla mod och kraft. Ditt samtal är anonymt och kostar inte mer än en samtalsmarkering.

www.rb.se

BILAGA 1

Lagar och förordningar

Arbetet mot diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567/2016:828) medan arbetet mot kränkningar regleras i Skollagen (2010:800). Både lagstiftningarna kräver att det ska finnas ett strategiskt och långsiktigt arbete i verksamheterna.

Diskrimineringslagen 2016:828

3 kap. Aktiva åtgärder

1§ Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

3§ Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande

18§ Utbildningsanordnare ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.)

Skollagen 2010:800

6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

6§ Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

8§ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Läroplanen Lgr11 lyfter frågor kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i såväl Skolans värdegrund och uppdrag som i kursplanerna.

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas.

Behovet av kunskap om och diskussioner kring diskriminering, trakasserier och kränkningar och vad det kan betyda för individen och för samhället i stort, finns på olika sätt inskrivet i kursplanerna. Arbetet med barnrättskonventionen och de mänskliga rättigheterna återkommer t.ex. som en röd tråd från förskoleklass upp genom hela grundskolan.

BILAGA 2

Strukturer för individärenden

En karta över de processer som ska träda i gång vid akuta situationer finns i Verktygslådan, [Processkarta](#) (Bilaga 2) Här hittar du även anmälningsblanketter, stödmaterial och en längre beskrivning av kommunens rutiner vid ärenden där elever utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av andra elever eller av personal vid skolan.

Rutiner för när elev kränks eller trakasseras av andra elever

1. Att upptäcka och ingripa vid kränkningar eller trakasserier

- All personal ska vara uppmärksamma på indikationer på att en elev utsätts för trakasserier eller kränkningar.
- All personal som själv ser eller hör, får information om eller på annat sett misstänker att en elev utsätts för trakasserier eller kränkningar har ett ansvar att ingripa eller hämta den hjälp som behövs för att stoppa den pågående kränkningen eller trakasseriet.
- Den personal som ser/hör eller får kränkningen berättat för sig ansvarar för att upprätta en kränkingsanmälan. Anmälan ska skyndsamt till kurator, använd *Anmälan om kränkande behandling del 1*.
- Den personal som själv ser eller får information om att någon elev utsätts för trakasserier eller kränkningar tar kontakt med elevens klasslärare/mentor för att informera och ge en kopia på anmälan. Mentor ansvarar för att föra vidare arbetet med ärendet så som att föra samtal och informera vårdnadshavare.
- Rektor/kurator informerar huvudman. Mentor har ansvaret att informera vårdnadshavare samma dag både till den utsatts och den som utsätter. Om mentor ej är på plats, ansvarar den som sett eller hört om kränkningen till någon annan eventuellt kan ta över ansvaret att kontakta vårdnadshavare, så som representanter ur EHT.

2. Utredning och analys

- Mentor genomför en första utredning. Hur många som behöver vidtalas beror på den uppkomna situationen.
- Samtalen med de inblandade ska ske skyndsamt och enskilt. Eleven som blivit utsatt ska inte utfrågas tillsammans med eleven/eleverna som misstänks ha trakasserat eller kränkt hen.
- Syftet med utredningen är att få in tillräckligt med information för att kunna bedöma vilka åtgärder som behöver sättas in så att kränkningarna och trakasserierna upphör.
- Om händelsen kan anses upplärd och inte kräva vidare åtgärder sparas *Anmälan om kränkande behandling del 1* i elevakten för att säkerställa att upprepade kränkningarna och trakasserierna fångas upp och åtgärdas.

3. *Handlingsplan*

- Om händelsen inte kan anses vara uppklarad görs en handlingsplan. Mall för detta finns i Verktygslådan [Mall Handlingsplan](#).
- En handlingsplan ska upprättas av mentor, med eventuellt stöd av kurator vid behov, för både den elev som utsätts och den/de som utsätter. Detta ska göras skyndsamt av mentor.
- Skolan behöver ta ställning till om andra myndigheter ska kontaktas
- En återkoppling görs till huvudman inom 3 månader på *Anmälan om kränkande behandling del 2 och 3*

Rutiner när elev diskrimineras, trakasseras eller kränks av någon av skolans personal

1. *Att upptäcka och ingripa vid kränkningar eller trakasserier*

- All personal ska vara uppmärksamma på indikationer på att en elev utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkningar.
- All personal som ser eller hör en elev utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkningar har ett ansvar att ingripa eller hämta den hjälp som behövs för att stoppa pågående kränkningar, trakasserier eller diskriminering.
- Personal som ser, hör eller får information om att någon elev utsatts för diskriminering trakasserier eller kränkningar av en av skolan anställda informerar rektor eller en av rektor utsedd person.
- Rektor informerar genast huvudman *Anmälan om kränkande behandling del/blankett 1*
- Rektor informerar vårdnadshavare (om eleven är under 18 år)
- Om eleven upplever sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad av rektor skickas *Anmälan om kränkande behandling del 1 direkt till huvudman*

2 *Utredning och analys*

- När en anställd är misstänkt för att diskriminera, trakassera eller kränka en elev är det rektor som ska utreda ärendet. Rektor kan söka stöd av kommunens HR avdelning.
- När rektor är misstänkt för att diskriminera, trakassera eller kränka en elev är det huvudman som ska utreda ärendet.

3 *Handlingsplan*

- Handlingsplan ska alltid upprättas när elev har utsatts av en av skolans anställda.
- Handlingsplan ska upprättas för såväl den personal (åtgärdsplan) som utsätter samt för den/de elever som utsatts.
- När elever utsatts av en anställd behöver oftast EHT kopplas in i utredningen och i upprättande av elevens/elevernas handlingsplan.
- Det ska finnas en kontinuerlig uppföljning av elevens/elevernas situation. I direkt anslutning till händelserna bör uppföljning ske på daglig basis.
- Åtgärderna för den anställda kan variera från stödsamtal till disciplinära åtgärder beroende på allvaret i händelsen. Denna åtgärdsplan ska följas upp kontinuerligt
- Vårdnadshavare (om eleven är under 18 år) samt huvudman ska informeras kontinuerligt.
- Utvärdering av handlingsplanen ska ske inom 8 veckor. Huvudmannen informeras skriftligt om upprättande av handlingsplan.

Åtgärdstrappa för elev:

1. SAMTAL

Om en elev uppträder olämpligt eller gör sig skyldig till en mindre förseelse, ska läraren uppmana eleven att ändra sitt uppförande. Om detta inte hjälper ska läraren kontakta elevens vårdnadshavare.

2. SAMTAL MED VÅRDNADSHAVARE OCH ELEV

Vid fortsatt olämpligt uppförande ska mentor kalla vårdnadshavare och elev för samtal. Det som bestäms följs upp.

3. UTVISNING OCH KVARSITTNING

Läraren får visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av pågående undervisningspass om:

- a) eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och
- b) eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren. Under samma förutsättningar som ovan får en lärare eller rektor i grundskolan, besluta att en elev ska stanna kvar i skolan under uppsikt högst en timme efter att skoldagens undervisning har avslutats eller infinna sig i skolan högst en timme innan undervisningen börjar.

4. UTREDNING

Om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds av berört a-lag. Stödmaterial finns på Skolverket. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 8 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

5. SKRIFTLIG VARNING

Efter en utredning får rektorn besluta att tilldela eleven en skriftlig varning. En sådan varning ska innehålla information om vilka åtgärder som kan komma att vidtas om eleven inte ändrar sitt beteende. Elevens vårdnadshavare ska informeras om rektorns beslut.

6. OMPLACERING INTERNT

Rektor får besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till eller undervisas på annan plats inom samma skolenhet om åtgärderna som gjorts efter en utredning inte varit tillräckliga eller om det annars är nödvändigt för att tillförsäkra de andra eleverna trygghet och studiero. En tillfällig omplacering utan utredning kan göras i akuta fall. Elevens vårdnadshavare ska informera om rektorns beslut. Endast om det finns synnerliga skäl får en åtgärd som rektorn vidtagit med stöd av första stycket gälla under längre tid än två veckor. Åtgärden får dock inte gälla för en längre tid än fyra veckor.

7. OMPLACERING EXTERNT

Rektor får besluta att en elev tillfälligt ska följa undervisningen vid en annan skolenhet om åtgärderna fortfarande inte är tillräckligt ingripande eller på grund av andra omständigheter inte är möjliga att genomföra. Beslutet om en sådan tillfällig placering fattas gemensamt med rektorn vid den mottagande skolenheten. Elever i kommunala grundskolor och grundsärskolor kan dock flyttas permanent till en annan skola för att ge de andra eleverna trygghet och studiero. Elevens vårdnadshavare ska informeras om beslutet innan placeringen genomförs. Endast om det finns synnerliga skäl får en åtgärd som rektorn vidtagit med stöd av första stycket gälla under längre tid än två veckor. Åtgärden får dock inte gälla för en längre tid än fyra veckor.

8. AVSTÄNGNING

Rektor får besluta att stänga av en elev helt eller delvis om:

1. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero,
2. syftet med tidigare åtgärder inte uppnåtts eller det finns andra särskilda skäl med hänsyn till elevens beteende, och
3. eleven erbjuds kompensation för den undervisning som han eller hon går miste om på grund av avstängningen.

Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt första stycket. Ett beslut om avstängning gäller omedelbart om inte annat beslutas. Ett sådant beslut får innebära avstängning endast under den tid som behövs för en skyndsamt utredning av vilka andra åtgärder som kan behövas. En elev får inte stängas av för en längre tidsperiod än en vecka och inte heller vid fler tillfällen än två gånger per kalenderhalvår. Innan rektorn beslutar om avstängning enligt 14 § ska eleven och elevens vårdnadshavare beredas tillfälle att yttra sig. Rektorn ska informera huvudmannen när han eller hon har fattat ett beslut om avstängning. Om eleven är under 18 år ska även socialnämnden informeras om beslutet.

BILAGA 3.

Arbetsordning (lathund) vad gäller kränkningar elev mot elev:

- Blankett 1 fylls i skyndsamt av den som ser eller hör om kränkningen. Läggs skyndsamt i kurators fack. Viktigt att skriva fullständigt namn på barnen, samt vem som skrivit anmälan. Skickas in till UK skyndsamt av kurator.
 - Kontakt tas med mentor. Kontakt ska tas med v.h samma dag. Att det görs ansvarar den som ser eller hör om kränkningen tills eventuellt mentor eller EHT tar över.
- Blankett 2 skrivs alltid, mentor skriver, med eventuellt stöd av den som sett/hört. Om mentor ej finns på plats, ansvarar den som sett/hört.
- Om det bedöms som kränkning eller trakasseri så ska även blankett 3 fyllas i med åtgärder.
- Blankett 3 fylls i regel i av mentor eller på fritidstid av den som hört/sett kränkningen.
- Blankett 2 och 3 som så snabbt som möjligt läggs i kurators fack.

Övrigt:

- Om fler blir kränkta skrivs separata kränkningsanmälningar
- Statistik förs på typ av kränkning och diskriminering över stadier. Diskuteras i Likabehandlingsgruppen 2ggr/termin (okt, dec, mars och maj)
- EHT följer upp individer/klasser som utmärker sig vad gäller kränkningar, 2 ggr per termin som rutin och vid behov när någon utmärker sig.
- Kränkningsanmälningarna sätts i en pärm, som är indelad klassvis. Förvaras inlåst hos kurator eller i skolans aktskåp. Efter varje termin arkiveras anmälningarna i utsatts och utsättares akt i aktskåpet. Alltså en kopia på var ställe.
- Blankett 3 skrivs under av rektor/eller utsatt ansvarig som i detta fall är skolans kurator
- Bedömning görs varje gång om behov finns av att gå vidare med en handlingsplan (HP) om en elev utsätts ofta eller utsätts grovt, samt om en elev utsätter ofta eller utsätter grovt. HP finns i Teams under Likabehandling.
- Blankett 2 och 3 skickas in till UK om det sker upprepade kränkningar mot samma barn.